

WTO – HLAVNÍ AKTÉR SVĚTOVÉHO OBCHODU

OSNOVA

- HISTORIE VZNIKU
- GATT 1947 – PROVIZORIUM PRO PŘÍŠTÍCH CCA PŮL STOLETÍ
- URUGUAYSKÉ KOLO
- STRUKTURA WTO
- GATT 1994 – CHARAKTERISTIKA
- GATS – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA
- TRIPS – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA
- ŘEŠENÍ SPORŮ – ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

HISTORIE

- ORGANIZACE BRETTONWOODSKÉHO SYSTÉMU – ROK 1944
- PŘEDPOKLAD VZNIKU 3 PILÍŘŮ – VZNIK 2 ORGANIZACÍ
- MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND
- MEZINÁRODNÍ BANKA PRO ROZVOJ A SPOLUPRÁCI
- SVĚTOVÁ OBCHODNÍ ORGANIZACE ?
- HAVANSKÁ CHARTA – IV. KAPITOLA - GATT 1947 – RECIPROČNÍ JEDNÁNÍ O SNÍŽENÍ CEL – PROZATIMNÍ KOMPROMIS (až do roku 1995, tj. do roku vzniku WTO)
- KRACH JEDNÁNÍ

VŠEOBECNÁ DOHODA O OBCHODU A CLECH - GATT

- GATT 1947: MULTILATERÁLNÍ SMLOUVA, STRUKTURA PODOBNÁ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACI ZAJIŠTUJÍCÍ REALIZACI TEXTU
- MNOHOSTRANNÁ MEZINÁRODNÍ SMLOUVA: ZVYŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ, PODPORA ZAMĚSTNANOSTI, ROZVINUTÍ VYUŽÍVÁNÍ SVĚTOVÝCH ZDROJŮ, ROZŠÍŘOVÁNÍ VÝMĚNY ZBOŽÍ, PODPORA ROZVOJE HOSPODÁŘSTVÍ SMLUVNÍCH STRAN
- DOSAŽENÍ CÍLŮ: UZAVÍRÁNÍ VZÁJEMNÝCH A OBOUSTRANNĚ VÝHODNÝCH DOHOD ODSTRAŇUJÍCÍCH PŘEKÁŽKY OBCHODU A SNIŽUJÍCÍ CLA
- ZÁKLAD: DOLOŽKA NEJVYŠŠÍCH VÝHOD, RECIPROCITA NABYTÝCH A POSKYTNUTÝCH KONCESÍ, OCHRANA EKONOMIKY POMOCÍ CEL (TARIFF ONLY REGIM), VYMEZENÍ PROSTORU PRO DOVOLENÝ PROTEKCIONISMUS

KONFERENCE - KOLA (ROUNDS)

- ZÁKLAD JEDNÁNÍ: KOLA
- 8 KOL
- ZÁVĚREČNÉ: 1986-1994 URUGUAYSKÉ KOLO
- OBSAH URUGUAYSKÉHO KOLA:

CLA, NETARIFNÍ PŘEKÁŽKY, SLUŽBY, PRÁVO DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ,
ŘEŠENÍ SPORŮ, TEXTIL, ZEMĚDĚLSTVÍ, ZALOŽENÍ WTO

zamyšlení

Kde a kdy	Co se řešilo	Počet států
1947 Ženeva (7 měsíců)	Cla	23
1949 Annecy (5 měsíců)	Cla	13
1951 Torquay (8 měsíců)	Cla	38
1956 Ženeva (5 měsíců)	Cla	26
1960-1961 Dillon (11 měsíců)	Cla	26
1964-1967 Kennedy (37 měsíců)	Cla, netarifní překážky	62
1973-1979 Tokyo (74 měsíců)	Cla, netarifní překážky	102
1986-1994 Uruguay (87 měsíců)	Vznik WTO, spousta oblastí	123
2001 - Doha		Členské státy WTO

WTO

- 1.1.1995
- SÍDLO: ŽENEVA
- FUNKCE:
 - ZAJIŠTĚNÍ REALIZACE DOHOD
 - POSKYTNUTÍ PROSTORU PRO JEDNÁNÍ
 - PROVÁDĚNÍ DOHODY O ŘEŠENÍ SPORŮ
 - SPRÁVOVÁNÍ MECHANISMU OBCHODNÍ POLITIKY
 - SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI
 - POČET ČLENŮ: AKTUÁLNĚ 176
 - PODROBNOSTI VIZ: WWW.WTO.ORG

ZÁKLADNÍ PRINCIPY WTO

- ZAVEDENÍ NEDISKRIMINAČNÍHO PROSTŘEDÍ POMOCÍ DOLOŽKY NEJVYŠŠÍCH VÝHOD (MFN) A DOLOŽKY NÁRODNÍ
- ODSTRANĚNÍ BARIÉR
- PŘEDVÍDATELNOST OBCHODNÍHO SYSTÉMU
- ZAVEDENÍ PRVKŮ SOUTĚŽE DO UVEDENÝCH OBLASTÍ
- PŘÍZNIVÝ ROZVOJ ROZVOJOVÝCH ZEMÍ

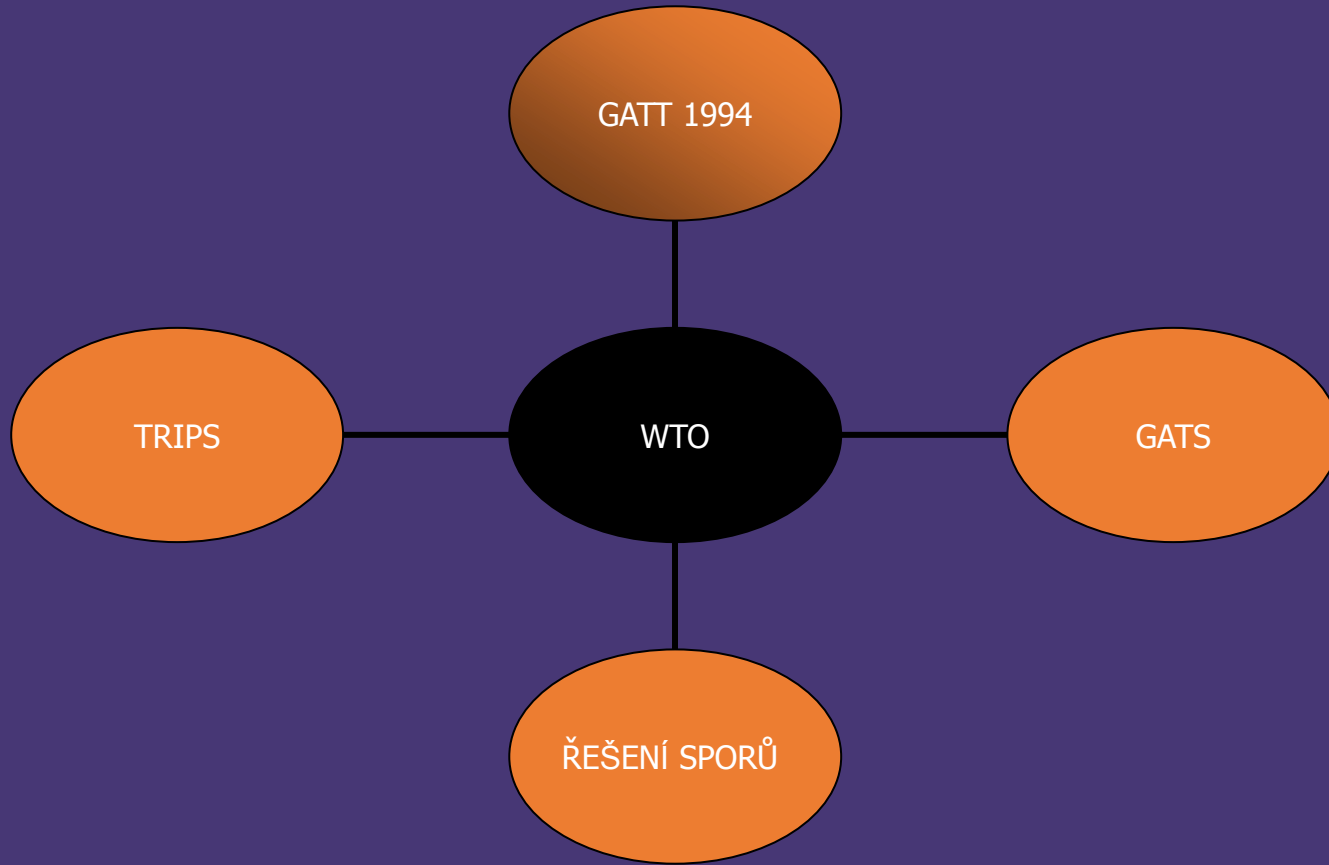
GATT 1947

- AD HOC FORUM
- SMLUVNÍ STÁTY
- OBCHOD SE ZBOŽÍM
- MÉNĚ EFEKTIVNÍ ZPŮSOB ŘEŠENÍ SPORŮ

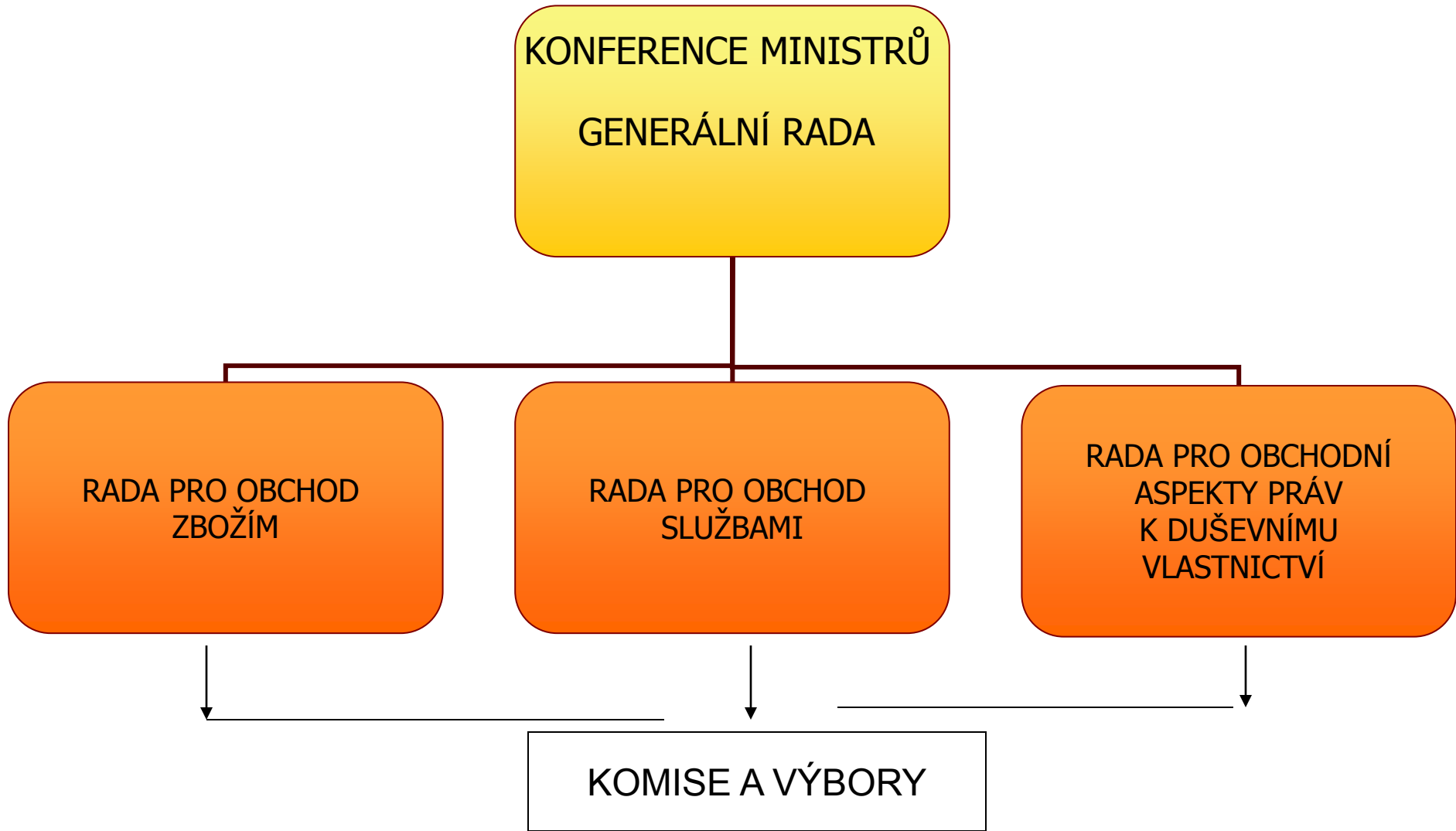
WTO

- STÁLÁ MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE
- ČLENSKÉ STÁTY
- OBCHOD SE ZBOŽÍM, SLUŽBAMI, PRÁVY DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ
- EFEKTIVNĚJŠÍ ZPŮSOB ŘEŠENÍ SPORŮ

ZÁKLADNÍ STRUKTURA WTO

STRUKTURA ORGÁNŮ WTO

GATT 1994

- GATT 1994:
 - USTANOVENÍ GATT 1947 VE ZNĚNÍ PŘED VSTUPEM V PLATNOST DOHODY O WTO
 - USTANOVENÍ PRÁVNÍ NÁSTROJŮ UVEDENÝCH V ČLÁNKU 1 PÍSM.B) PŘÍLOHY
 - JINÁ UJEDNÁNÍ UVEDENÁ V PŘÍLOZE V ČLÁNKU 1 PÍSM.C)
 - MARRAKEŠSKÝ PROTOKOL KE GATT 1994

ZÁKLADNÍ REŽIMY

• DOLOŽKA NEJVYŠŠÍCH VÝHOD

- UDĚLENA V MULTILATERÁLNÍM SYSTÉMU
- UDĚLENA NEPODMÍNĚNĚ
- NENÍ OMEZENA JEN NA CLA, ZASAHUJE I DALŠÍ VÝHODY
- INSTITUCIONALIZACE DOLOŽKY
- ZATÍŽENA VÝJIMKAMI

• DOLOŽKA NÁRODNÍ

ZABEZPEČIT NEJMÉNĚ NÁRODNÍ ZACHÁZENÍ PRO DOVÁŽENÉ ZBOŽÍ BEZ ROZDÍLU PŮVODU

ČÁSTEČNÉ OMEZENÍ PRO GATS A TRIPS

ČLÁNEK 1 GATT

„Budou všem výrobkům pocházejícím z území všech ostatních smluvních stran ihned a bezpodmínečně přiznány všechny výhody, přednosti, výsady nebo osvobození poskytnuté kteroukoli smluvní stranou jakémukoli výrobku pocházejícímu z kterékoli jiné země nebo tam určenému.“

MFN

- Závěr: „Doložka nejvyšších výhod sama o sobě nezajišťuje smluvním stranám určitý rozsah výměny zboží. O tom, jaké zboží a v jakém rozsahu bude mezi stranami vyměněno, rozhodují jiná ustanovení smlouvy nebo příloh. Funkcí doložky není zajistit konkrétní výměnu zboží, ale vytvořit nejvhodnější podmínky pro tuto výměnu. Proto byla doložka příléhavě označena za výraz „abstraktní reciprocity vyjadřující metodu zacházení, aniž by se zajišťoval výsledek“.[\[1\]](#)
- 1. Bystrický, R. a kol., Právo mezinárodního obchodu, Praha: nakladatelství Svoboda, 1997, s. 134 s odkazem na Niboyet, Recueil des Court, 1935, II. s. 293.

VÝJIMKY

- 1. ČLÁNEK 1 – GRANDFATHERS PREFERENCES
- 2. ČLÁNEK XXIV – DOVOLENÁ EXISTENCE CELNÍCH UNIÍ ČI OBLASTÍ VOLNÉHO OBCHODU
- 3. ZACHÁZENÍ S ROZVOJOVÝMI STÁTY
- 4. ČLÁNEK VI (ANTIDUMPINGOVÁ A VYROVNÁVACÍ CLA), XIV (VÝJIMKA Z PRAVIDLA NEDISKRIMINACE), XIX (OCHRANNÁ OPATŘENÍ), XX (BEZPEČNOSTNÍ VÝJIMKY).

PRINCIP NÁRODNÍHO ZACHÁZENÍ - DEFINICE

- ČLÁNEK III
- ODST.1
- *Smluvní strany uznávají, že vnitřní daně a ostatní vnitřní dávky, jakož i zákony a jiné předpisy ovlivňující prodej, nabízení na prodej, nákup, dopravu, distribuci nebo používání výrobků a vnitřní množstevní úpravy, předepisující míchání, zpracování nebo používání výrobků v určitých množstvích nebo v určitých poměrech, nemají být uplatňovány na dovážené či domácí výrobky způsobem, jímž by se poskytovala ochrana domácí výrobě.“*
- ODST.2
- *„Výrobky území kterékoli smluvní strany, dovážené na území kterékoli jiné smluvní strany, nebudou podrobeny, ať přímo či nepřímo, vnitřním daním ani jiných vnitřním dávkám jakéhokoli druhu vyšším než ony, jimž podléhají přímo nebo nepřímo obdobné výrobky domácí. Kromě toho neuloží žádná smluvní strana žádným jiným způsobem vnitřní daně nebo jiné vnitřní dávky na dovážené nebo domácí výrobky způsobem odporujícím zásadám stanoveným v odstavci 1.“*

CHARAKTERISTIKA

- DOPADÁ NA ZBOŽÍ PO PŘESTUPU HRANICE, NIKOLI NA DOVOZ
- PŘEDMĚT ZACHÁZENÍ – VÝROBKY DOVÁŽENÁ V. DOMÁCÍ
- ZPŮSOB ZACHÁZENÍ – NEDISKRIMINAČNÍ
- OKRUH OPATŘENÍ – VIZ DEFINICE

VÝJIMKY

- NAPŘÍKLAD:
- ČLÁNEK III Odst. 8 (SUBVENCE, VEŘEJNÉ ZAKÁZKY)
- ČLÁNEK XVI (PODPORY)
- ČLÁNEK XIV (VÝJIMKY Z PRAVIDLA NEDISKRIMINACE),
- ČLÁNEK XIX (OCHRANNÁ OPATŘENÍ)
- ČLÁNEK XX (BEZPEČNOSTNÍ VÝJIMKY)

KVANTITATIVNÍ RESTRIKCE

- DEFINICE:
- MNOŽSTEVNÍ OMEZENÍ DOVÁŽENÉ NEBO VYVÁŽENÉ PRODUKCE. DOVOZNÍ KVÓTY STANOVUJE STÁT. NEJSILNĚJŠÍ RESTRIKČÍ JE ÚPLNÝ ZÁKAZ OBCHODOVÁNÍ SE STANOVENOU ZEMÍ TAKZVANÉ EMBARGO.
- ČLÁNEK XI Odst. 1 – VŠEOBECNÝ ZÁKAZ PŘIJÍMÁNÍ MNOŽSTEVNÍCH OMEZENÍ NA DOVOZ ČI VÝVOZ

VÝJIMKY

- ČLÁNEK XI Odst. 2
- ČLÁNEK XII
- ČLÁNEK XIX
- ČLÁNEK XX
- ČLÁNEK XXI
- PODMÍNKA: NEDISKRIMINAČNÍ ZÁKLAD (VÝJIMKA ČLÁNEK XIV)

DALŠÍ ROVINY

- ZVLÁŠTNÍ DOHODY NAPOJUJÍCÍ SE NA DOHODU GATT A GATS
- VÍCESTRANNÉ DOHODY OBSAŽENÉ V PŘÍLOZE 4
- DETAILNÍ SEZNAMY ZÁVAZKŮ JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ REGULUJÍCÍ PŘÍSTUPY CIZÍHO ZBOŽÍ ČI SLUŽEB

SLEDOVANÉ ZVLÁŠTNÍ OBLASTI

- Dohoda o zemědělství
- Dohoda o uplatňování sanitárních a fyto-sanitárních opatření
- Dohoda o textilu a ošacení
- Dohoda o technických překážkách obchodu
- Dohoda o obchodních aspektech investičních opatření
- Dohoda o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994
- Dohoda o provádění článku VII Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994
- Dohoda o kontrole před odesláním
- Dohoda o pravidlech původu
- Dohoda o dovozním licenčním řízení
- Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních
- Dohoda o ochranných opatřeních

GATS

- VÝZNAM SLUŽEB PRO MEZINÁRODNÍ OBCHOD: 20% SVĚTOVÉHO OBRATU A 1/3 ZAMĚSTNANÝCH
- GATS – TŘI ZÁKLADNÍ PRVKY:
 - A. ZÁKLADNÍ DOHODA- ÚPRAVA OBCHODU SE SLUŽBAMI
 - B. PŘÍLOHY - SPECIFIKA VE VZTAHU K OBCHODU SE ZBOŽÍM V RÁMCI SEKTORŮ
 - C. PŘÍLOHY SE TÝKAJÍ PŘÍSTUPU JEDNOTLIVÝCH ZEMÍ VČETNĚ UVEDENÍ, KDE SE NEVYUŽÍVÁ MFN

TRIPS

- PROPOJENÍ TRIPS S JIŽ EXISTUJÍCÍMI DOHODAMI
- REGULACE: ZPŮSOB APLIKACE ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ MEZINÁRODNÍHO OBCHODNÍHO SYSTÉMU PŘI SOUČASNÉ EXISTENCI DOHOD CHRÁNÍCÍCH PRÁVA K DUŠEVNÍMU VLASTNICTVÍ
- ZAJIŠTĚNÍ ADEKVÁTNÍ OCHRANY PRÁV DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ
- ŘEŠENÍ SPORŮ

ŘEŠENÍ SPORŮ

- PRVÝ STUPEŇ: MEDIACE, KONSULTACE
- DRUHÝ STUPEŇ: USTAVENÍ SKUPINY ODBORNÍKŮ
- TŘETÍ STUPEŇ: ŘÍZENÍ DO PŘIJETÍ STANOVISKA SKUPINY
- PŘIJETÍ STANOVISKA
- PŘEZKOUMÁNÍ ORGÁNEM PRO ŘEŠENÍ SPORŮ

REALITA WTO DNES ??????????????????

Odvolací orgán systému řešení sporů v rámci WTO je od 11. prosince 2019 nefunkční

Publikováno: **12.12.2019**

Autor:

Možnost odvolání proti rozhodnutí příslušného panelu v rámci mechanismu urovnávání sporů Světové obchodní organizace (WTO) mají dle pravidel organizace oba účastníci sporu, nyní však nebude, kdo by takové odvolání řešil.

Z původních sedmi soudců zbývá pouze jeden a Odvolací orgán tím přestal být usnášeníschopný. Ostatním soudcům již vypršelo funkční období a noví nebyli zvoleni, protože od roku 2016 tuto volbu jeden člen WTO bojkotuje z důvodu nespokojenosti s výsledky jejich práce.

Vymahatelnost pravidel WTO prostřednictvím mechanismu řešení sporů se za 24 let existence organizace stala jedním z jejích

UŽITEČNÉ ODKAZY

stránky MPO:

<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-politika-eu/svetova-obchodni-organizace/zakladni-informace/zakladni-informace-k-wto-a-dda--7894/>

MUNI
LAW

DĚKUJI